

Conferència Cercle d'Economia
Canviem les regles del joc econòmic?
28/09/2006

Sr . Josep Delgado
Secretari tècnic de l'Empresa Familiar Andorrana

Sr. Delgado:

Bona nit a tothom, com a representant de l'EFA a mi també em serà molt difícil respondre la pregunta de la manera en que s'ha plantejat, si en el debat posterior em puc treure «l'etiqueta» podem debatre l'assumpte sense la cotilla de l'opinió de l'organització com a tal.

El que puc dir és que la junta directiva de l'EFA ha trobat dificultats en el fet d'haver de reflexionar sobre aquest assumpte just després de les vacances, sense temps per preparar la reflexió. Per aquesta raó hem adoptat una posició defensiva i demanem que se'ns expliqui la qüestió amb més claredat. Els llegiré un comunicat que vam emetre en aquest sentit i n'explicaré el significat. A la junta hi havia opinions molt diferents, alguns membres no volien ni sentir parlar d'una obertura econòmica mentre que altres preferien analitzar les conseqüències per a cada sector i, de retruc, per al país en general. Resumint, la nostra posició es troba entre una negativa absoluta i una petició d'informació suplementària abans de prendre qualsevol decisió.

Fruit d'aquesta posició més intuïtiva que raonada, vam emetre el comunicat següent:

“La junta directiva d'Empresa Familiar Andorrana, en la seva reunió del 14 de setembre de 2006 manifesta en relació...

1. No avalarà l'orientació política i tècnica de l'esborrany de llei presentat pel Govern d'Andorra a tràmit parlamentari en tant no tingui coneixement de quines seran les repercussions previstes pel Govern d'Andorra en quan a l'aplicació del nou marc legislatiu a nivell de cada sector de l'economia andorrana.”

És a dir, només es tracta d'una negativa temporal, fins que tinguem la informació suficient.

“Entenem que el Govern d’Andorra, conscient de la transcendència d’aquesta llei, haurà mesurat els possibles efectes i especialment les possibles debilitats que les actuals estructures empresarials andorranes tinguin. Els empresaris han de ser coneixedors de les repercussions previsibles sobre el seu sector.”

Ens sembla que aquest assumpte és tan transcendent, aquesta llei no té marxa enrere ni pot modificar-se en reformes posteriors, que el Govern ha de tenir-lo molt ben estudiat i, per aquest motiu, demanem que s’informi a cada sector de les intencions de les empreses internacionals respecte a la gran i la petita distribució, als hotelers, als col·legis professionals i a tots els sectors existents. És evident que no tots els sectors es veuran afectats igualment, i estem segurs que el Govern ha estudiat aquests efectes però que no ha comunicat els resultats.

“Si aquests efectes no han estat estudiats o mesurats, seria negligent aprovar una llei d’aquesta transcendència, la mida reduïda de les empreses andorranes respecte als grups internacionals les fa fràgils i poden sorgir efectes que aboquin a la creació d’oligopolis en mans estrangeres. Donem per segur que s’ha estudiat l’assumpte, però si no s’ha estudiat no cal parlar-ne més, estudiïn-lo i quan estiguin en disposició de comunicar als banquers, als hotelers, als economistes i als comerciants quines seran les conseqüències previstes tornin, expliquin’s-ho i aleshores continuarem parlant.”

Durant dos minuts no parlaré com a representant de l’EFA sinó com a economista, ens referim al fet de ser un país petit perquè és molt important. És molt fàcil dir que la llei de competència tindrà efectes positius, això és el que diu la primera lliçó del temari però el tema dos aclareix que la competència lliure tan sols és possible quan existeixen els mecanismes necessaris. El primer mecanisme és que el mercat ha de ser bastant gran perquè tant els venedors com els compradors siguin lliures en el moment de prendre decisions. La pregunta que cal fer és si Andorra és suficientment gran perquè una obertura de l’economia generi una competència lliure, i recalco més el «lliure» que la competència, i, per tant, els efectes en siguin positius per a l’economia. Si aquestes condicions no es donen, correm el risc de caure en oligopolis. En aquest punt també es planteja la pregunta de si un oligopoli andorrà seria millor que un oligopoli estranger, però aquesta és una altra història. Tal com s’ha avançat anteriorment, és imprescindible regular l’assumpte dels oligopolis perquè si hi ha una obertura vindran, no hem d’enganyar-nos, les empreses estrangeres tenen molts diners i és molt fàcil que comprin sectors sencers.

Aquest era el primer apartat, només n'hi ha quatre i procuraré anar ràpid, el segon apartat està en consonància amb la posició del Govern i fa referència al fet que, com a empresaris, som conscients de la importància de la competència lliure. Si els membres d'un dels sectors econòmics d'Andorra manipuleessin els preus amb connivència i això afectés a la competitivitat del sector, és evident que caldria regular-lo. Però cal fer aquesta reflexió perquè hi ha sectors que potser necessiten aquesta reforma i altres que potser no la necessiten. Quan és lliure, la competència lliure és positiva. Tot i que la dimensió d'Andorra pot ser insuficient perquè aquesta sigui efectiva i, per aquest motiu, no ens oposem al concepte d'obertura al capital estranger. En quant a l'aplicació que se'n pugui fer, parlem-ne i parlem-ne per sectors. El nostre punt de vista és que no s'ha d'utilitzar els sectors madurs de l'economia com a conillets d'índies, si no que cal crear llibertat d'actuació i fins i tot incentius en sectors nous, on el capital estranger pot tenir un protagonisme per sumar i no per substituir. Per exemple, en aquests sectors nous caldria crear fórmules perquè a l'empresari estranger li convingués tenir un soci andorrà. El sector és nou, no hi ha ningú, és lliure. Fins i tot en aquest cas fora bo plantejar-se perquè no pot beneficiar-se'n un andorrà, de totes maneres el missatge és aquest: es tracta de sumar i no de substituir. Quan parlem de socis andorrans ens referim a socis veritables, no prestanoms, estem totalment d'acord amb la batalla contra els prestanoms, aquí tenim la figura del fiduciari en el sentit romà de la paraula, que té molt de sentit, i la del prestanoms que tothom pot tenir una certa impressió del que és. Però resulta que l'empresari andorrà és l'aliat natural d'un empresari estranger a qui pot convenir tenir un empresari andorrà com a associat.

Volem reconèixer-ho o no, la legislació vigent ha donat oportunitats empresarials als andorrans, si aquesta llei proteccionista no hagués existit, molts de nosaltres tindríem una empresa molt petita o no tindríem empresa, és a dir, algunes idees de fora han creat empreses amb capital del país que existeixen actualment que potser no existirien d'una altra manera. Potser les empreses estrangeres haguessin vingut però per marxar més endavant, en aquests moments moltes haurien marxat perquè hi ha dificultats i aquest és un factor que no hauríem de perdre de vista. Creiem que és obligació del Govern preservar aquest tipus d'oportunitats... [CANVI DE CINTA] ...preocupa, en un país petit com el nostre que l'estructura de costos de les empreses sigui alleugerida al màxim, el que realment ens preocupa són les reformes estructurals i fiscals. És possible que les reformes fiscals siguin necessàries per tal que la càrrega fiscal es democratitzi entre els sectors econòmics, jo com a economista no pago res i els bancs, per exemple, estan pagant, no és just si ells paguen jo també he de pagar. Es tracta de ser democràtic, i això també ens preocupa, ens preocupa que les

reformes fiscals es facin per democratitzar la càrrega fiscal i no per augmentar-ne la pressió, és a dir, si tot això és un invent perquè vingui més gent i poder recaptar més impostos per fer l'estat més gran no hi estem d'acord. També ens preocupen molt tant la mida com la tendència del sector públic, que no resulti que calgui finançar un estat tan gran que la pressió fiscal converteixi Andorra en poc atractiva, no ja per a les empreses de fora, si no per a les d'aquí. Pot arribar un moment en que aquestes càrregues fiscals obliguin a les empreses nacionals a marxar a fora.

Quart punt, ens plantejem també que si la formulació d'aquestes reformes legislatives va encaminada a establir acords internacionals diferents als actuals, voldríem ser informats dels objectius fixats i de l'estratègia per arribar a assolir-los. Abans ja ho ha explicat el moderador, ¿convenis de doble imposició? Potser sí, però que ens ho expliquin, i que expliquin que són necessaris, perquè hi ha empreses andorranes que han invertit a l'estranger aprofitant convenis de doble imposició entre els països receptors i altres països que no són Andorra, és a dir, que algunes empreses andorranes que ha sortit i s'han expandit sense haver de signar un conveni de doble imposició. No diem que calgui ni que no calgui signar-los, simplement demanem que ens ho expliquin. L'assumpte del paradís fiscal és més complicat, però jo crec una cosa va lligada amb l'altra, podem signar convenis de doble imposició sense que ens treguin l'etiqueta de paradís fiscal perquè són competència d'organismes diferents a nivell internacional, no estic gaire segur d'aquest darrer punt però podem discutir-lo més endavant. Si l'objectiu final és treure l'etiqueta de paradís fiscal al final, per moltes reformes que es facin, inevitablement s'arribarà a la qüestió determinant que abans ha posat sobre la taula el moderador, la transparència de la informació.

El darrer punt afirma que la reforma proposada per aquesta llei sobre inversions estrangeres, donada la seva transcendència tan gran, hauria de comptar amb un recolzament ampli del Consell General i amb un consens social dels sectors més afectats. La situació econòmica actual aconsella prudència en les modificacions legislatives a desenvolupar. Aquí acaba el comunicat però vull afegir una cosa més que no ha passat per alt a l'EFA, estem parlant de tot això perquè hi ha dificultats, d'alguna manera tant els membres de l'EFA com els de les associacions empresarials que parlaran a continuació som conscients de que fa vint anys no estariem parlant d'aquests temes, avui en dia les empreses han tocat sostre, hi ha sectors que abans tenien beneficis i ara no en tenen, tot això és una realitat i cal trobar-hi una solució. No podem dir al Govern que no passa res, cal fer-hi alguna cosa, però també hem de pensar en què cal fer. No es tracta d'obrir l'economia i a veure què passa, els experiments es fan amb aigua, no amb vi de la Rioja de l'any 1982.

Ens hem centrat molt amb aquesta obertura als capitals estrangers, voldria fer una pinzellada sobre la llei de societats, perquè allà es parla d'un registre de societats. Com a professional de la comptabilitat i de l'auditoria podria pensar que això és un fet positiu per al meu sector, i és positiu a curt termini, però hi ha un factor molt important que ningú no ha mencionat i és, si ho he entès bé, la comptabilitat és secreta però el balanç i el compte de resultats i la memòria es porten al registre de societats. Entenc que el llibre major és confidencial però que el balanç i el compte de resultats estan en un registre que no sé si serà públic, aquesta seria una novetat brutal i ningú en parla. Des del meu punt de vista professional em sembla bé, però potser les empreses no són conscients que podran consultar els comptes d'altres empreses i que els seus comptes també els podrà consultar algú altre. Aquest és un punt del que no es parla gaire, però com diu la llei de societats és una qüestió important.

Em sembla que he excedit el meu temps, per tant ho deixaré aquí. Moltes gràcies.

Sr. Alonso:

Considerarem que la resta de ponents l'hi han cedit algun minut. Moltes gràcies Sr. Delgado, té la paraula la Sra. Conxita Mora, directora de la Confederació Empresarial Andorrana.